

Sverre Dan Joensen, oljuserfrøðingur við føroyingar:

Oljukanningar á landi kunnu byrja næstan beinanvegin

Frágreiðingin hjá oljuráðleggingarnevndini nemur als ikki við spurningin um oljukanningar á landi í Føroyum, men star seg blinda í, at allar kanningar skulu gerast á sjónum. Hetta er ein sera stórur mangel í ráðgevingini til landsstýrið skrivar Sverre Dan Joensen, oljuserfrøðingur úr Bahrain.

Hann vísir á, at við at leggja dentin á at gera kanningar á landi í Føroyum heldur enn einans úti til havs kunnu hesar kanningar byrja næstan beinanvegin, útreiðslurnar verða munandi minni, og haraftrat geva tær arbeiði til mangar hendur í Føroyum. Somuleiðis fáa føroyingar sjálvir nógv betur stýrt hesum kanningum.

Sverre Dan Joensen ger eftir áheitan frá Sosíalinum viðmerkingar til oljufrágreiðingina, sum landsstýrið fekk herfyri.

3. og seinasti parturin av viðmerkingunum kemur í blaðið leygardagin og snýr seg um týðningin at hava eina góða og tryggja leiðslu í sambandi við oljukanningarnar.

9. »kulbrinte-rapporten« glemmer Færøerne!

Medens jeg i alt væsentligt er enig med »kulbrinte-rapporten« beskrivelse af mulighederne for udviklingen af »off-shore olieudforskningen« på, ser det for mig ud som om: »Kulbrinte-udvalget« helt har glemt at omtale »on-shore olie efterforskningen«. — Den landbaserede udforskning.

»Kulbrinte-rapporten« fastslår på side 13 og side 72: »Selv om vi ikke kan udtale os om, hvad der ligger under Lopra i boringen, kan det ikke udelukkes, at der også i dette område er mulighed for olieforekomster.«

Denne sætning — er som hele rapporten holdt i forsigtige vendinger — men den bekræfter, at der er chancer for også at finde kulbrinte-forekomster på selve »landområdet«, og der er for mig ingen tvivl om, at denne mulighed straks bør følges op.

Ikke desto mindre har jeg — indtil nu — ikke et eneste sted i »kulbrinte-rapporten« kunnet finde en opfordring til og/eller beskrivelse af efterforskningsaktiviteter på selve det Færøske landområde.

Dette tiltrods for, at det er almindelig bekendt, at de fleste aktiviteter udført på land (on-shore) er meget billigere (og hurtigere) end de tilsvarende aktiviteter udført på vandet, og især hvis sådanne »off-shore« aktiviteter skal udføres i et havområde, der er så storm-hærgt og tågefylt som det færøske.

Tilsyneladende koncentrerer »kulbrinte-rapporten« sig især om »off-shore« olieaktiviteter, hvilket bla. fremgår af udtrykket: »Der vil gå 1-4 år fra den konkrete planlægning af udbygningen starter, til den første olie »bringes i land.« (citater fra kulbrinte-rapportens »sammen-

drag«; side 17).

Denne ensidighed kan hænge sammen med, at: »baggrunden for den Færøske oliefeber«, startede med BP's off-shore oliefund i Shetlands renden, og at det kun er en »delrapport«; men i.h. til min opfattelse — bør en anbefaling til landsstýret behandle »hele« pro-

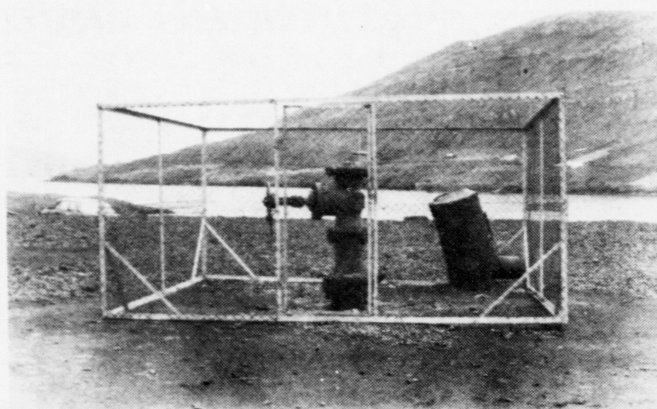
økonomisk som resoursemæssigt.

Til gengæld kunne dette ressource-forbrug (som nærmere beskrevet i denne artikels afsnit nr. 11:

A. Skabe en del samfundsaktivitet, der kunne skabe arbejdspladser inden for næsten alle niveau af »olie-

10. On-shore olie-udforskningen burde udføres som et sideløbende »Pilot-projekt« for »off-shore«-eftersforskningen

»Olieeftersforskningen på land-jorden« foregår helt anderledes end eftersforskningen for »off-shore delen«, idet:

Úrslitið av boringunum í Lopra eiga alt fyrri eitt at verða kannað við tí fremstu teldufrøðini heldur Sverre Dan Joensen

blemet, og ikke blot »off-shore« delen, når denne del er væsentlig forskellig fra »on-shore« sektoren.

En anden årsag til denne »mangel« ved »Kulbrinte-rapporten« kan være, at »Kulbrinte-kommissionen«, som angivet i min rapport afsnit nr. XXXI — er klar over, at efter-udforskningsaktiviteter i »landområdet« kræver et helt andet og mere kompliceret udstyr, samtidig med at det kræver en mere aktiv involvering fra landsstyrets side, såvel

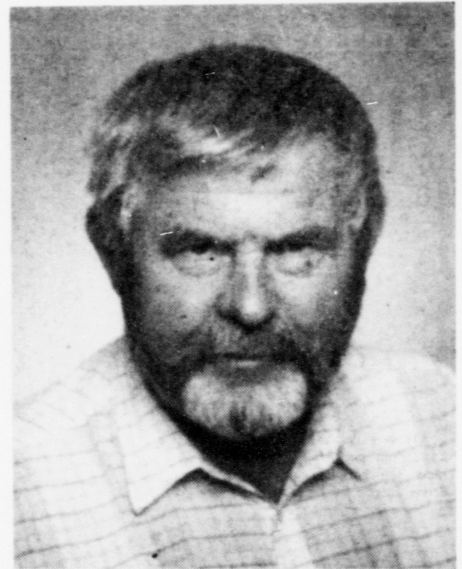
herarkiet« for færingar B. samtidig med, at det kunne fremme den almindelige færingar gradvise familisering med olie tidsalderens arbejdsmetoder og krav.

C. Og ikke mindst evt. billigere, fremskynde og øge den geofysiske database for »off-shore« olieeftersforskningen ved at udføre »land-olieudforskningsprojektet« som et sideløbende »Pilot-projekt« for den langt dyrere og langsomme »off-shore« olieudforskning.

A. Den kræver en langt større indsats af lokal arbejdskraft og udnyttelse af lokale resourser.

B. Den er baseret på et intents samarbejde mellem B.1 Det valgte olie-efterforsknings- og »analyse firma« og B.2 De færøske geologiske specialister — »Føroya Jarðfrøðisavn«. — Bl.a. om udnyttelse af og om en »olieorienteret analyse« af den meget omfattende »Færøske geologiske database«

C. Den er langt billigere at gennemføre,

Sverre Dan Joensen: »Føroyingar eiga mangar serfrøðingar tá talan er um at bora tunlar á landi. Hesir kunnu brúkast í komandi oljukanningum á landi

D. den er fysisk baseret på almindelig kendt teknologi

E. den kan udføres hele året rundt, næsten uafhængig af vejrforholdene.

D.v.s. olie-aktiviteterne er ikke afbrudt i lange perioder forårsaget af høje bølger og orkan-agtige storme, som det var tilfældet med »Solom Voe Harbour« på Shetland, der i januar 1993 var lukket for alle olie-transporter i 15 dage, eller med andre ord, de havde ca. 40% »down-time«, hvilket kostede de involverede firmaer enorme tab, hvilket vil reducere firmaernes forventede overskud tilsvarende.

F. Tidsrammen er normalt meget kortere: 1-3 år for forundersøgelser og efterudforskningsfasen. 1-2 år for udbygningssfasen.

G. Udgifterne er af en sådan størrelsesorden, at:

G.1. Et færøsk konsortie, — med »indkøbt olie-eksperitise« — eller

G.2. Et joint-venture-firma mellem et færøsk firma (konsortie) og et anerkendt udenlandsk olie-udvindings firma, kunne erhverve en procentvis andel i en sådan »on-shore« olie-udvindingskonsortie.

Herved kunne færingerne blive partnere i olie-konsorties konsortie, og dermed G.3. Få del i beslutningsprocessen,

G.4. Nyde godt af et eventuelt overskud og

G.5. Være med til at betale et evt. underskud.

H. Landsstýret har mulighed for langt større indflydelse på en evt. olieudvinding, idet landparten, — når forundersøgelserne er afsluttet — kan udføres af et mindre olie-udvindings firma, for hvem et eventuelt oliefund på Færøerne ville være af meget afgørende betydning.

Dette står i stærk modsætning til et firma som

f.eks. BP, for hvem tidspunktet for udnyttelsen af en evt. olie-konsortie på Færøerne først og fremmest er et spørgsmål om, hvorledes det passer ind i firmaets globale produktionsstrategi, medens hensynet til lokale færøske økonomiske og samfundsforhold ingen betydning har for så stort et firma.

I. Erfaringer, øget videnskabeligt geologisk viden, lokalt udviklet »know-how« akkumuleret ved en intensiv og hurtig gennemført »land-fase« efterforskning, kan uden al tvivl delvis anvendes i forbindelse med den langsomme off-shore udforskning, og derved virke som en slags »Pilot-projekt« for off-shore projektet, hvorved det sidste projekt helt sikkert ville blive billigere, og kunne udføres på et langt sikrere praktisk og videnskabeligt grundlag samtidig med at tidsrammen reduceres.

11. Udforskningen af »land-delen« er beskrevet i min rapport I min rapport, »Indlæg i debatten om Færøernes undergrund« har jeg behandlet en del af de forhold, der har betydning for og forbindelse med den landbaserede »olieudforskning« bl.a. i:

Afsnit XXIV: Optimal Færøsk involvering i olie-udvindingen.

Afsnit XXXI: Samarbejde om træning, omskoling og efteruddannelse af færingar.

Afsnit XXXII: Seismiske undersøgelser på land og nord for Færøerne.

Afsnit XXXIII A: Seismiske undersøgelser kan udføres »billigt« (som beskrevet nedenfor i afsnit 12),

Afsnit XXXIII B: En stærk og erfaren projektleder er alt-afgørende. I modsat fald vil hele »Olie-udforskningsprojektet« blive væsentligt forsinket, fordyret og måske opgives, fordi oliefirma-